

Reguleringsmyndigheten
for energi

Energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 29.09.2025

Vår ref.: 202514407-2 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 25/1727

Høringssvar fra RME til Energidepartementets forslag til lov om endringer i energiloven om prioritert nettilknytning av hensyn til nasjonale sikkerhetsinteresser

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) viser til Energidepartementets høringsnotat (25/1727) av 27. juni 2025 med forslag om endringer i energiloven om prioritert nettilknytning av hensyn til nasjonale sikkerhetsinteresser. Vi har enkelte innspill knyttet til selve lovforslaget. Disse er samlet i kapittel 1 nedenfor. Vi har imidlertid også enkelte innspill som vi mener kan være relevante å ta hensyn til ved praktiseringen av regelen, særlig knyttet til hva som bør avklares i forbindelse med forberedelsen av et vedtak. Det omtales nærmere i kapittel 2.

1 RMEs innspill til lovforslaget

Overordnede betraktninger

RME deler Energidepartementets syn på at det kan være behov for en særskilt prioriteringsordning for å gi tilknytning av visse typer uttakskunder når nasjonale sikkerhetsinteresser tilsier det. Videre støtter vi Energidepartementets forslag om at det er Kongen i statsråd som skal avgjøre hvorvidt vilkårene for å få prioritert nettilknytning er oppfylt, og at adgangen hjemles i energiloven.

RME mener det er positivt at Energidepartementet forutsetter at ordinær tilknytningsprosess skal være forsøkt, herunder alternative lokasjoner og nedskalert kapasitetsbehov, og at det skal være et tidskritisk behov for forbruket før adgangen til å prioritere kan benyttes.

Vi mener imidlertid at Energidepartementets oppfatning av at energiloven generelt ikke gir mulighet til å «*diskriminere mellom kunder utover der det er nettmessig begrunnet*» er strengere enn slik vi forstår energilovens bestemmelser. Formålsbestemmelsen i energiloven er vid, og allmenne og private hensyn skal ivaretas. RME mener at det er adgang til å behandle ulike kunder forskjellig – også i tilknytningsprosessen – etter gjeldende regelverk gitt i medhold av energiloven. Det er den usaklige og/eller uforholdsmessige forskjellsbehandlingen som er ulovlig, jf. NEM § 4-6 første ledd. Vi viser i den forbindelse til at vanlig forbruk er gitt en særstilling i tilknytningsprosessen ved at nettselskapene skal sørge for at visse kunder ikke skal måtte vente på tiltak i regional- og transmisjonsnett etter NEM § 3-2a.

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:
www.reguleringsmyndigheten.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Vi anerkjenner derimot at det ikke er handlingsrom til å prioritere basert på formål utover for kunder omfattet av NEM § 3-2a med den detaljerte reguleringen av tilknytningsprosessen som er innført.

Om hjemmel til å gi forskrift til utfylling og gjennomføring

RME viser til at det i forslaget til ny § 3-8 fjerde ledd er foreslått at Kongen kan gi nærmere forskrift «[...] til utfylling og gjennomføring av bestemmelsen». Energidepartementet har vurdert at det ikke er behov for å utforme forskrifter på nåværende tidspunkt. RME viser til at foreslått hjemmel til å fatte vedtak er vid. RME er derfor positive til at det er foreslått å gi Kongen kompetanse til å gi forskrift til utfylling og gjennomføring av bestemmelsen, dersom det viser seg å være et behov for dette.

Om forholdet til energiloven med tilhørende forskrifter og konsesjonsvilkår

Det er foreslått i ny § 3-8 tredje ledd andre punktum at Kongen kan fatte vedtak om prioritering av en uttakskunde «uten hensyn til bestemmelser i energiloven med forskrifter og konsesjonsvilkår». Det er uklart for RME hva dette innebærer, og vi kan ikke se at det er nærmere beskrevet i høringen.

RME ser at det kan være behov for å sette deler av energiregelverket og/eller konsesjonsvilkår til side for å kunne oppnå formålet med bestemmelsen om prioritering. Vi mener imidlertid at hjemmelen gir en for vid og generell fullmakt til å tilsidesette energiregelverket. Vi mener at øvrig energiregelverk bare må kunne settes til side når og i den utstrekning det er nødvendig for å oppnå formålet med bestemmelsen. Øvrig regelverk knyttet til for eksempel tariffer, leveringskvalitet og etterlevelse av funksjonskrav fra systemansvarlig mener vi må gjelde også i tilfeller hvor den foreslåtte bestemmelsen kan komme til anvendelse. På bakgrunn av dette forslår vi følgende forslag til endring i foreslått ny § 3-8 tredje ledd andre punktum:

«Vedtak kan fattes uten hensyn til bestemmelser i energiloven med forskrifter og konsesjonsvilkår, når det er nødvendig for at et vedtak fattet i medhold av denne bestemmelsen kan gjennomføres.»

2 Innspill knyttet til hva som bør avklares i forbindelse med forberedelsen av et vedtak

Det er ulike måter å iverksette vedtaket på etter foreslått bestemmelse

Det er foreslått i ny § 3-8 første ledd første punktum at det kan fattes vedtak om at «*konsesjonærer etter kapittel 3 skal prioritere nettilknytning eller kapasitetsøkning for en bestemt uttakskunde*». Vi oppfatter at bestemmelsen er en unntaksbestemmelse, og at det derfor ikke er gitt en detaljert beskrivelse av hvordan et slikt vedtak skal iverksettes eller hvordan det kan gjennomføres i praksis. I høringsnotatet er det ikke beskrevet hvordan en slik prioritering kan eller skal skje, og om det er Kongen i statsråd eller konsesjonæren som skal avgjøre hvordan uttakskunden skal prioriteres. Vi oppfatter at det vil være nødvendig å ta stilling til dette i forbindelse med forberedelsen av et vedtak dersom det blir aktuelt å anvende hjemmelen.

Slik RME ser det, åpner ordlyden for to alternative tolkningsmåter. Det første alternativet er at Kongen kan fatte vedtak om at konsesjonærer skal prioritere en bestemt uttakskunde. Det andre alternativet er at Kongen, i tillegg til å fatte vedtak om at en bestemt uttakskunde skal prioriteres, også kan fatte vedtak om *hvordan* konsesjonærer skal prioritere. Sistnevnte har en side til hvordan vedtaket skal gjennomføres, jf. foreslått ny § 3-8 andre ledd siste punktum om at gjennomføringen skal skje «*med minst mulig ulempe for tredjeparter som berøres*». RME mener at forståelsen av «tredjeparter» vil omfatte andre kunder. Det betyr at vurderingen av vedtakets virkninger ikke kan begrenses til nettselskap. Ved prioriteringen bør man så langt det lar seg gjøre velge det tiltaket som gir minst mulig ulempe både for nettselskap(ene) og for de andre kundene i kapasitets- og tilknytningskøen.

RME mener det er ulike måter å prioritere en uttakskunde. Et alternativ er å plassere uttakskunden først i tilknytningskøen. Et annet alternativ er å tilknytte kunden selv om det ikke er driftsmessig forsvarlig (ta høyere risiko). Et tredje alternativ er å gjøre tiltak i drift og/eller bruk av Statnetts virkemidler som systemansvarlig for å gjøre tilknytning av kunden driftsmessig forsvarlig. Et fjerde alternativ er å nedjustere tilknyttede kunders effektrettigheter for å frigjøre kapasitet i nettet, såkalte sovende kapasitetsrettigheter. Flere tiltak kan være aktuelle, og det kan være aktuelt å prioritere uttakskunden ved en kombinasjon av flere alternativer.

RME har ikke synspunkter på om Kongen skal avgjøre hvordan prioritering skal gis, eller om det er mest hensiktsmessig at konsesjonæren(e) selv avgjør hvilke virkemidler som er best egnet for å prioritere uttakskunden i det aktuelle tilfellet. Vi antar imidlertid at hvis Kongen skal bestemme hvordan prioriteringen skal skje, vil det forutsette at berørte konsesjonærer involveres før vedtaket fattes for å få belyst hvilke alternative virkemidler som er aktuelle slik at prioritering skjer til minst mulig ulempe for tredjeparter.

Energidepartementet har ikke lagt opp til at energimyndighetene i NVE og RME skal involveres i saksforberedelsen før vedtak fattes etter foreslått § 3-8. Vi viser til at «relevante myndigheter» etter tredje ledd er foreslått avgrenset til departementene. RME mener at det kan være hensiktsmessig at Energidepartementet også innhenter innspill fra NVE og RME i saksforberedelsen for å sørge for at saken er så godt opplyst som mulig.

Nærmere om eventuelle vedtak fattet i medhold av bestemmelsen

RME viser til vår omtale av forholdet til energiloven med tilhørende forskrifter og konsesjonsvilkår i kapittel 1. Vi mener det må fremgå uttrykkelig i et vedtak fattet etter den foreslåtte § 3-8 hvilke bestemmelser og eventuelle konsesjonsvilkår som ikke skal gjelde. RME legger til grunn at relevant regelverk skal komme til anvendelse, med mindre noe annet fremgår av Kongens vedtak. Slik RME ser det, vil det først og fremst være bestemmelser som regulerer tilknytningsprosessen det kan være nødvendig å sette helt eller delvis til side. Videre mener vi at bestemmelser som regulerer betaling for tilknytning etter forskrift for omsetningskonsesjonærer som klar hovedregel ikke bør tilsidesettes.

RME mener videre at det kan være nødvendig å stille vilkår i et vedtak for å sørge for at vedtaket gjennomføres med minst mulig ulempe for tredjeparter som berøres. RME viser til at prioritet av en uttakskunde normalt vil få virkninger for andre kunder som ønsker kapasitet. Vi mener det er viktig å sikre at bruken av kapasitet en uttakskunde er gitt ved et vedtak etter den foreslåtte § 3-8 skjer i tråd med formålet med prioriteringen. For å sørge for dette, kan det for eksempel være aktuelt å stille vilkår om hva kapasiteten kan brukes til overfor uttakskunder med virksomheter av ulik art. Tilsvarende kan være aktuelt å gjøre prioriteringen tidsbegrenset eller på annen måte stille vilkår som innebærer at kapasiteten kan tilbakeføres dersom forutsetningene for prioriteringen endrer seg eller faller bort.

RME gjør oppmerksom på at det i foreslått ny § 3-8 første ledd siste punktum er lagt inn en begrensning om at kunder som er tilknyttet ikke kan «*fratas kapasitet som er tatt i bruk*». Som tidligere nevnt er nedjustering av tilknyttede kunders effektrettigheter ett av flere virkemidler RME mener vil kunne være egnet for å prioritere en annen uttakskunde. Dette vil være kapasitet som står uutnyttet og følgelig ikke være «*kapasitet som er tatt i bruk*». RME mener det unntaksvis kan være mulig å gjøre en slik nedjustering etter gjeldende regelverk. Dette er foreslått kodifisert av Energidepartementet i en vedtatt forskriftsbestemmelse om nedjustering av maksimalt tillatt effektuttak som vil tre i kraft 1. januar 2026.¹

Det er ikke omtalt om og i så fall hvordan et vedtak fattet etter foreslått ny § 3-8 skal virke inn på RMEs rolle som uavhengig, utenomrettslig tvisteløser etter NEM. RME antar at det kan bringes inn uenighetssaker til oss fra kunder som følge av noe nettselskap(ene) gjør for å prioritere en bestemt uttakskunde på bakgrunn av et vedtak fattet etter foreslått § 3-8. RME mener at regjeringen i det videre lovarbeidet bør vurdere dette nærmere.

Med hilsen

Jon Erik Ur Gjerde

Rådgiver

Godkjent av Torfinn Jonassen
Seksjonssjef

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

¹ [Forskriftsendringer for mer effektiv utnyttelse av strømmettet - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Mottakerliste:

Energidepartementet

Kopimottakerliste: